

Stranden liggen nog vol met plastic korrels

De Community Plasticvrije Wadden is in shock. Nurdles, plastic korrels uit onder meer containers van de MSC Zoe, vervuilen nog altijd delen van de Waddenstranden. Elke dag spoelen nieuwe korrels aan.

GOOS BIES

Je denkt dat het strand schoon is, maar dat is niet zo", zegt Sjon de Haan. We buigen op het strand bij zijn woonplaats Ballum door de knieën en zien minuscule deeltjes van schelpen en dood zeeleven. Op het oog geen vervuiling. En ineens, binnen een minuut, ontdekken we tegelijk elk een witte, doorzichtige plastic korrel op het zand. Zo groot als een kraal.

„Ik kom al heel lang op het strand van Ameland, maar ik had ze nooit eerder zien liggen. Als je eenmaal weet hoe je moet kijken, vind je ze bijna overal", zegt De Haan, coördinator Werelderfgoed Waddenzee. Als lid van de Community Plasticvrije Wadden leerde hij een week eerder op Terschelling van de mensen achter de Jutfabriek waar en hoe je de zogenaamde nurdles kan vinden. „We zijn ons te pletter geschrokken."

Vincent Kooijman van de Jutfabriek vraagt al langer aandacht voor de plastic korrels op het strand van Terschelling. Afgelopen editie ging de stichting die gejut plastic omzet in duurzame producten nog met Oerolangers op zoek naar de nurdles. „Het lijken steentjes of stukjes schelp, maar al gauw zal je opvallen hoe mooi rond de nurdles zijn en zie je dat het plastic is."

Kooijman is ervan overtuigd dat de korrels opgeruimd kunnen worden. „Het zal 90 procent handwerk zijn. Het is monnikenwerk, maar het kan." Met Staatsbosbeheer heeft de Jutfabriek er al een plan van aanpak voor gemaakt. Ze willen er graag de zeven ton verzekeringsgeld die Rijkswaterstaat er nog voor heeft liggen voor aanwenden.

Dan moet wel 100 procent aantoonbaar zijn dat de korrels uit de MSC Zoe komen. Dat is aan de oostkant van Terschelling ter hoogte van de Cupido's Polder tegen de duinen het geval, zegt Kooijman zeer beslist. „Daar is een duidelijk vloedmerk. Die vloedlijn is ruim vijf jaar geleden met het hoge tij daar meegekomen. Deze transparant wittige korrels op die vloedlijn, dat is een MSC Zoe-verhaal."

Zeker 3 van de 342 containers die de MSC Zoe in de stormnacht van 1 op 2 januari 2019 verloor, zaten vol met deze plastic granulaten. Het zijn grondstoffen voor tal van plastic producten. Nu De Haan weet hoe hij

Sjon de Haan speurt op het Noordzeestrand van Ballum aan de duinrand naar plastic korrels uit de MSC Zoe. „We zijn ons te pletter geschrokken." FOTO'S: JAN SPOELSTRA

moet kijken, zoekt hij op Ameland ook tegen de duinrand in door de vloed ontstane rollen composterende vegetatie. „Als je hierin graaft, dan vind je ze." Dat blijkt. Al gauw ziet een getraind oog een witte, plastic korrel. „Maar lán niet zo veel als op Terschelling, gelukkig niet", constateert De Haan.

Wat de beste oplossing is, weet De Haan eigenlijk niet. Opruimen of laten liggen. Op Schiermonnikoog zijn kort na de Zoe-ramp met een zuig-

‘Als je eenmaal weet hoe je moet kijken, vind je ze bijna overal

machine plastic korrels opgeruimd. „Maar dan neem je ook alle zandvlooien en ander leven mee, dat is niet de bedoeling", zegt hij. „Deze

bulten hebben ook een functie, dit zijn de duinen van morgen", dubt hij. „Het gaat erom dat we ons ervan bewust zijn dat dit plastic er ligt en dat bij elke vloed er nieuwe korrels bijkomen."

De Haan maakt zich zorgen over het werelderfgoed Waddenzee, dat ongetwijfeld ook vol moet liggen met de plastic korrels. „Die breken af, wat doen de wormen ermee? Komt het daarna in de zeehonden, de vissen? Het plastic komt zo in de

voedselketen. We weten hier nog veel te weinig van."

Lemke Statema van de Friese Milieu Federatie zegt dat we nu al wekelijks het gewicht van een pinpas aan plastic binnen krijgen via ons eten. Plastic deeltjes zijn al in de bloedbaan van de mens aangetroffen.

Floris van Bentum van Rijkswaterstaat, net als Statema lid van de Community Plasticvrije Wadden, gaat zich er sterk voor maken dat zijn werkgever een klein deel van het verzekeringsgeld (50.000 euro) vrij gaat maken voor opruimacties door vrijwilligers op de meest getroffen Waddeneilanden. Hij denkt aan in elk geval Terschelling, Schiermonnikoog en de beide 'Rottums'.

„Maar de eilandgemeenten moeten daar eerst positief over besluiten. Ik probeer dat in oktober te agenderen. Daarna zullen de Tweede Kamer en de minister er nog groen licht voor moeten geven", zo licht van Bentum toe dat meer partijen over het verzekeringsgeld gaan. „Je kunt het maar een keer uitgeven."

Van Bentum heeft de indruk dat de nurdle-vervuiling een verborgen probleem is voor de eilandbestuurders. „Dit is een beetje een noodkreet. Help ons dit op te ruimen."

Het strand van Hollum werd dit jaar nog tot één-na-schoonste strand van Nederland uitgeroepen en het strand van Ballum mocht voor het eerst de blauwe vlag hijsen. „Ja, dat betekent dat het hier schoon is", zegt De Haan. Maar als we even gericht kijken in het zand voor het strandpaviljoen vinden we ook al snel de beruchte witte, plastic korrels. „Eerlijk gezegd denk ik dat ze overal op de stranden liggen."

Nurdles, in een paar minuten gevonden op het strand van Ballum op Ameland.